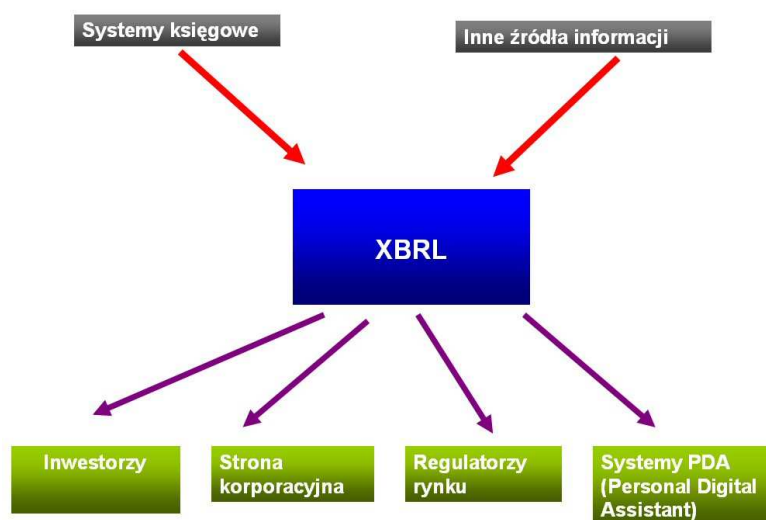

Raportowanie jutra niezbędne już dzisiaj

Artykuł ten ma na celu przedstawienie, z punktu widzenia biznesu dwóch technologii – XBRL (eXtended Business Reporting Language) i RSS (Really Simple Syndication), które w znaczący sposób mogą wpłynąć na efektywność komunikacji finansowej oraz korporacyjnej, w tym również na relacje inwestorskie. Wspólnym mianownikiem tych technologii jest język XML (Extensible Markup Language). XML to język do strukturalizacji, przechowywania oraz wymiany informacji elektronicznej. Jest zbliżony do popularnego, związanego z Internetem języka HTML, z pewną różnicą. O ile HTML (w sensie użyteczności można go porównać do kartki papieru) jest odpowiedzialny za to, jak wyglądają np. strony internetowe, o tyle XML opisuje przede wszystkim dane tworzące informację. Co istotne dane oraz informację jak je przedstawiać są niezależne od siebie. Dzięki temu dane mogą być zarówno wykorzystywane na strony WWW, do druku oraz wyświetlania na urządzeniach przenośnych.

XBRL czyli Extensible Business Reporting Language (Rozszerzalny Język Raportowania Biznesowego) to narzędzie, które w znaczący sposób może zrewolucjonizować raportowanie finansowe oraz obieg informacji o takim charakterze. XBRL polega na przyporządkowaniu danym finansowym odpowiednich, opisujących je, znaczników tak zwanych „tagów”, które zawierają różne informacje

Łańcuch dostaw informacji z wykorzystaniem XBRL

na temat tych danych np. format, walutę, nazwę pozycji itp. Zamiast danych elektronicznych w popularnych formatach Worda czy PDF'a, będziemy mieli dostęp do danych interaktywnych. Można mieć wątpliwości, co XBRL, czyli język między innymi do strukturalizowania danych finansowych ma wspólnego z relacjami inwestorskimi. XBRL usprawnia pracę departamentów odpowiedzialnych za raportowanie danych finansowych, stwarzając możliwość zautomatyzowania prac dotychczas wykonywanych „ręcznie”. Również jakość i szybkość dostarczanych informacji do jej konsumentów ulega radykalnej poprawie. Po trzecie, swoboda, z jaką mogą się posługiwać odbiorcy informacji danymi finansowymi, powoduje, że analizy przeprowadzane przez instytucję rynku finansowego, a tym samym pracownicy, tylko w około 10% będą się skupiać na technicznej obróbce informacji, a pozostały czas może zostać przeznaczony na analizę merytoryczną, która jest o wiele bardziej cenna. Obecnie bardzo duża część czasu w trakcie analiz finansowych związanych jest z wprowadzaniem liczb oraz ich odpowiednią strukturyzacją. Dodatkowo, technologia XBRL wpływa na poprawność danych finansowych – właściwie możliwość pomyłki w raportowanych danych jest wyeliminowana, ponieważ ewentualne błędy mogą pojawić się jedynie na poziomie danych źródłowych. Istotną cechą języka XML jest mechanizm eliminacji pomyłek poprzez zastosowanie wzorca dokumentu, służącego do weryfikacji przesyłanej informacji.

XBRL może usprawnić pracę departamentów relacji inwestorskich, redukując potrzebę pracochłonnej obróbki danych i ręcznego ich „ściągnięcia” z różnych źródeł. Przygotowanie prezentacji inwestorskiej w ciągu kilku godzin, bo taki okres czasem dzieli od opublikowania danych do konferencji, jest zadaniem dość trudnym, a stres powoduje, że możliwość pomyłki w prezentowaniu danych finansowych znacząco wzrasta. Dlatego, w takiej sytuacji, wykorzystanie XBRL jest niezwykle wskazane. Organizacja danych w oparciu o technologię XBRL wygląda tak, że dane przechowywane są w centralnym miejscu – bazie danych (w dużym uproszczeniu). Baza danych zasilana jest również, w przypadku organizacji rozległych, z innych baz danych, pomiędzy którymi występuje połączenie sieciowe oraz uzgodnione są taksonomie, których zagadnienie poruszę nieco później. Dana finansowa, jak na przykład „zysk netto”, posiada swój indywidualny identyfikator, który jest rozpoznawany przez oprogramowanie wspierające standard XBRL. W tradycyjnym dokumencie finansowym np. w formacie Excela czy PDF’a dana ta jest statyczna i dla programów komputerowych nie rozpoznawalna, bez udziału człowieka. Oprogramowanie akceptujące XBRL może dane finansowe automatycznie włączać np. do prezentacji Power Point’a (przy założeniu wykorzystania technologii XML w dokumencie). Dzięki temu pracownicy działu mogą w większym stopniu skupić się na opisie i wyjaśnieniu sytuacji rynkowej, kondycji przedsiębiorstwa oraz innych specyficznych informacjach o charakterze niefinansowym. W przypadku modyfikacji danych finansowych w organizacji np. po wprowadzeniu korekt, nie występuje zjawisko braku aktualności danych finansowych, gdyż są one automatycznie aktualizowane z centralnej bazy danych. Relacje inwestorskie mogą posiadać informację przekrojową z całej spółki. Nie jest to aż tak wielkim wyzwaniem w przypadku pojedynczych przedsiębiorstw czy małych spółek, jednak w przypadku grup kapitałowych oraz międzynarodowych przedsiębiorstw wymiana danych finansowych może być zagadnieniem angażującym dużą część personelu, pochłaniać ogromne ilości czasu oraz generować istotne błędy wynikające np. z zaokrągleń danych finansowych. Błędy zaś propagowane w ramach komunikacji wewnętrznej mogą powodować nieracjonalne decyzje podejmowane przez kadre menedżerską. Decyzje bazują na dokumentach, będących agregacją danych z różnych źródeł, które tworzone są przez sztaby starających się efektywnie pracować pod presją czasu pracowników.

Szybkość obiegu informacji w związku z technologiami internetowymi uległa ogromnemu przyspieszeniu. Ilość raportowanych danych znacząco wzrosła, zgodnie z resztą z oczekiwaniami rynku, jednak wraz z ich ilością problemem zaczęła być szybkość ich dostarczania. Odpowiedz na pytanie „co” raportować pozostaje po stronie regulatorów rynku, ale zagadnienie „jak” nadal pozostaje domeną spółek. Spółki szukają rozwiązań przyspieszających obieg informacji, tym bardziej, że szybkość może stać się przewagą konkurencyjną. Brak informacji docierających do analityków i inwestorów powoduje, że spółka może zostać uznana za niewystarczająco transparentną lub też obarczoną wyższą stopą ryzyka. XBRL wpływa na przyspieszenie przygotowania informacji wewnątrz spółki, ale może zostać wykorzystany do bezpośredniej komunikacji z rynkiem nie tylko w postaci gotowych statycznych dokumentów, ale żywych źródeł danych, z których dane mogą czerpać zarówno instytucje rynku finansowego np. agencje ratingowe, jak i instytucje rządowe np. instytucje podatkowe. Aplikacja wspomagająca pracę analityka wykorzystująca XBRL będzie pobierać np. dane dotyczące amortyzacji, odciażając tym samym od przeszukiwania statycznych dokumentów i ręcznego wprowadzania danych. Warto dodać, że dokumenty XML a tym samym XBRL, dają możliwości bardzo łatwego wyszukiwania informacji.

Operacje na danych, w oparciu o technologie XBRL, wykonywane przez banki czy instytucje ratingowe stają się prostsze i zautomatyzowane. Wyliczenie wskaźników efektywności jest proste i zawsze bazuje na najbardziej aktualnych danych. Powoduje to, że zaufanie do jakości

analizy wzrasta, podobnie jak zapotrzebowanie na nią inwestorów, którzy nie są zazwyczaj skłonni do nadmiernego ryzyka.

To, co najważniejsze dotyczące się technologii XBRL, to zdanie sobie sprawy, czym XBRL nie jest. Nie jest nowym standardem w zakresie rachunkowości, nie wprowadza konieczności zmian organizacyjnych czy też infrastrukturalnych, nie zastępuje on również dotychczasowych technologii wymiany danych jak np. EDI (Electronic Data Interchange – czyli transfer transakcyjnej informacji biznesowej pomiędzy komputerami z wykorzystaniem standardowych, zaakceptowanych formatów komunikatu.). Jest ona rozszerzeniem obecnych w firmach systemów raportowania, będąc standardem do formatowania danych biznesowych podnosząc ich spójność i użyteczność.

Po przedstawieniu korzyści płynących z wdrożenia technologii XBRL, warto przedstawić elementy konieczne do jej wdrożenia. Firmy dalej mogą pozostać przy dotychczasowych relacyjnych bazach danych oraz aplikacjach biurowych jak Excel czy Power Point, tak samo jak przy infrastrukturze informatycznej. Najważniejsze jest to, że standard XBRL ma charakter „open source” czyli jest otwarty i darmowy, co nie znaczy, że przedsiębiorstwa nie ponoszą kosztów z tytułu jego wdrożenia. Znaczące zaangażowanie działów IT oraz finansów jest niezbędne, jak również opracowanie dedykowanych aplikacji. Na początku artykułu zostały wspomniane taksonomie, bez których XBRL nie ma racji bytu. Są to hierarchiczne słowniki nazw, na podstawie których definiowane są znaczniki w dokumentach XBRL i relacje między nimi wpływające na organizację raportu. Ustalają one zakres oraz strukturę różnych raportów, na kształt i zawartość których wpływ mają szeroko rozumiani regulatorzy oraz przedsiębiorstwa. Jednak np. taksonomie USGAAP (General Accepted Accounting Principles) oraz IFRS

(dawniej IAS – International Accounting Standard)

różnią się od siebie,

bazując na XBRL każda

z tych taksonomii

będzie rozpoznana i

możliwa do

wykorzystania przez

aplikacje. Taksonomie

wymagane są dla

każdego zagadnienia

jak np. klasyfikacja

podatkowa czy

specyficzny obszar

działalności

przedsiębiorstwa

tymczasem obecnie

istnieją one dla

ograniczonej części

danych i zagadnień

finansowych. Dlatego

niezbędne jest włączanie

się przedsiębiorstw i organizacji

w proces tworzenia taksonomii

dla specyficznych obszarów

działalności spółek oraz

regionów świata. W Polsce

stowarzyszenie XBRL Polska

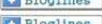
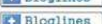

(www.xbrl-pl.org) działa na

rzecz opracowania taksonomii

możliwej do wykorzystania

w zakresie raportowania w

Przykład firmy Oracle oraz dostępności kanałów RSS informujących o nowościach w różnych obszarach serwisu internetowego

Oracle Corporate				
Oracle Press Releases				
Oracle Corporate News				
Oracle Database News				
Oracle Fusion Middleware News				
Oracle Applications News				
Oracle Enterprise Management News				
Oracle Technology Network				
OTN Headlines				
OTN - New Software Downloads				
OTN - Critical Patch Updates				
OTN - New Articles				
OTN - Oracle JDeveloper News				
OTN TechBlog				
OTN on del.icio.us				
Oracle Blogs				
New Posts				
Discussion Forums				
Oracle Database - New Posts				
Oracle Application Server - New Posts				
Oracle JDeveloper - New Posts				
See more Discussion Forums RSS feeds				

niezbędne jest włączanie się przedsiębiorstw i organizacji w proces tworzenia taksonomii dla specyficznych obszarów działalności spółek oraz regionów świata. W Polsce stowarzyszenie XBRL Polska (www.xbrl-pl.org) działa na rzecz opracowania taksonomii możliwej do wykorzystania w zakresie raportowania w zakresie danych finansowych w polskich warunkach. Podsumowując, taksonomie są ustaleniami dokonanymi pomiędzy stronami (mogą być wewnętrznie, między spółkami jak również między

uczestnikami rynku kapitałowego) wymieniającymi się danymi finansowymi, co do oznaczeń/tagów i ich powiązań w dokumentach.

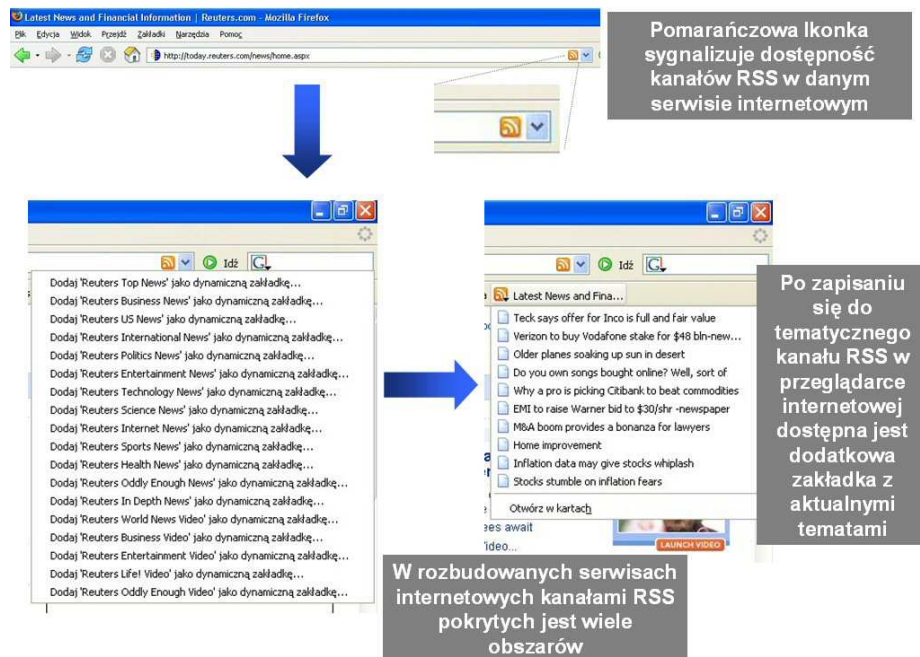
Szerokie stosowanie standardu XBRL jest właściwie pewne, pytanie natomiast jest, jak szybko to się stanie. Zaangażowanie takich firm jak np. PriceWaterhouseCoopers, Microsoft, Ernst&Young czy też Oracle (zaangażowanych jest wiele więcej znaczących firm i instytucji w skali globalnej) w rozwój oraz edukację związaną z XBRL powoduje, że jest on coraz mocniej osadzony w realiach rynkowych.

Drugą technologią bazującą na XML a mogącą wspomagać komunikację korporacyjną a tym samym finansową jest RSS, czyli rodzina języków znacznikowych służących do przesyłania nagłówków wiadomości („newsów”). Informacja jest niewiele warta, jeśli nikt o niej nie wie. Sprawdza się to również w przypadku spółek giełdowych Nawet, jeśli zastosujemy technologie XBRL do aktualizowania naszych korporacyjnych serwisów internetowych, a nie

poinformujemy rynku finansowego o zmianach, możemy mówić o nieefektywnej komunikacji. Dzięki uruchomieniu kanałów RSS na naszych stronach, konsumenci informacji, którzy zasubskrybowali od nas informacji, będą natychmiast informowani o wszelkich zmianach – nowym raporcie czy też informacji

korporacyjnej. Najnowsze przeglądarki internetowe (np. darmowy Firefox) mają standardowo zintegrowaną obsługę kanałów RSS, co wpłynie na popularność tej formy komunikacji. Informacja RSS dostarczana jest w postaci listy, będącej spisem aktualnych tytułów wiadomości. Po kliknięciu na dany odnośnik, klikający jest automatycznie przenoszony do interesującej go wiadomości. Narzędzie to jest niezwykle efektywnie z punktu widzenia analityków oraz inwestorów, pozwalając na odwiedzanie serwisów korporacyjnych, de facto bez tracenia cennego czasu na wyświetlanie ich całej zawartości.

Wiele jest jeszcze do zrobienia w dziedzinie komunikacji finansowej. Wspólne wysiłki uczestników rynku kapitałowego oraz organizacji, regulatorów rynku mogą doprowadzić do tego, że polskie spółki nie będą miały kompleksów w tej dziedzinie w stosunku do „starszych braci” z Europy Zachodniej i Stanów Zjednoczonych. W wyniku sprawnej komunikacji, zyskają wszyscy – spółki giełdowe, analitycy, inwestorzy, agendy rządowe oraz szeroko pojęci interesariusze, podejmując decyzje na podstawie efektywnie dostarczonych informacji.

Maksymilian Pawłowski (2006)